

Actiegroep Stop Houtrook Nu

05-04-2022

Geachte wethouder, geachte [REDACTED]

Actiegroep Stop Houtrook Nu ziet weinig urgentie in de aanpak van houtrook door gemeenten. De gemeente Den Haag is een stapje verder dan de gemiddelde gemeente: ze heeft het Schone Lucht Akkoord (SLA) ondertekend. Maar een handtekening maakt de lucht niet gezonder. Ook in de gemeente Den Haag is de houtstook al jaren onderwerp van debat.

Buurtniveau

Deze week werd uit Nederlands onderzoek bekend dat houtrook veel grotere groepen burgers treft dan gedacht. Dit onderzoek werd op vier plaatsen (Amsterdam, Zutphen, Bergen en De Meern) uitgevoerd door RIVM, TNO, GGD Amsterdam en de Universiteit Utrecht. Het onderzoek bevestigt dat houtstook inderdaad tot gezondheidsklachten leidt. De geconstateerde gezondheidseffecten beperken zich niet alleen tot de naaste burens van de houtstoker. De blootstelling aan schadelijke stoffen is op buurtniveau.

Wij doen als ervaringsdeskundigen een dringende oproep aan u (of uw opvolger) om in de komende collegeperiode 2022-2026 daadkrachtig en effectief beleid hiervoor te ontwikkelen én uit te voeren. Voor mensen die de nadelige effecten van houtrook reeds nu ervaren staat het water vaak aan de lippen. Houtstook treft mensen in het hart van hun bestaan. Het bedreigt hun gezondheid, hun gezin, hun financiën en zet de relatie met burens onder druk. Houtstook tast het veiligheidsgevoel van mensen aan en veroorzaakt veel stress. Bovendien, kinderen in Den Haag verdienen een kansrijke start en daarvoor is gezonde lucht nodig. De eerste 1000 dagen zijn heel bepalend voor het verdere leven van een kind.

Gezondheidswinst

Door de stijgende energieprijzen neemt de populariteit van houtstook toe. Het is de taak van politici om de bevolking ervan te overtuigen dat we anders met vuur moeten omgaan. Want wat je verbrandt, adem je in. De baten zijn groot: CE Delft begrootte in 2020 de totale schade (economisch en gezondheidkundig) door luchtvervuiling voor de gemeente Den Haag op ruim 520 miljoen euro. (Bron: infographic Stichting HoutrookVrij) De meeste gezondheidswinst is te boeken door het aanpakken van de houtstook.

De staatssecretaris [REDACTED] helpt de gemeenten met aanvullende maatregelen *, de uitvoering ligt grotendeels bij u en uw collega's. In Amersfoort wordt bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet houtstook verboden bij code rood én code oranje van de Stookwijzer. Een inspirerend voorbeeld.

Laat de komende collegeperiode een periode van hoop worden en de discussie over de houtstook definitief beëindigen: met gezonde lucht.

Met houtrookvrije groeten,

Actiegroep Stop Houtrook Nu

www.houtrook.nu

@SHoutrook

Contact: [REDACTED]

*- Routewijzer Houtstook en Overlast : Tweede kwartaal;

- Specifieke Uitkering Schone Lucht Akkoord voor gemeenten (vanaf 1 april);

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/03/30/uitkomsten-verkenning-aanvullende-maatregelen-houtstook-en-samenwerking-houtrookonderzoek>

Bijlagen:

Manifest Longfonds

Welke oplossingen kan een gemeente snel nemen?

- **1. juiste voorlichting geven**

Kernboodschap: houtstook is voor iedereen altijd schadelijk, ook bij kortdurende blootstelling.

Ondersteunend argument: Houtstook staat een gezond leefpatroon in de weg:

- Het belemmert optimaal ventileren, noodzakelijk voor een gezond binnenklimaat en ter voorkoming van coronabesmettingen. Luchten tijdens het slapen bevordert daarnaast de kwaliteit van de nachtrust.
- Houtstook is een extra drempel bij gezonde gewoonten als ommetjes, fietsen of sporten in de buurt.
- Tijdens een hittegolf is het belangrijk om goed te kunnen ventileren, zeker voor kwetsbare groepen als ouderen en chronisch zieken. Niet voldoende kunnen koelen kan zelfs dodelijk zijn. In de zomer zijn het vuurkorven, hot tubs, tuinhaarden en houtgestookte bbq's die dit verhinderen.

Ondersteunend argument: Er zijn gezonde alternatieven.

- Vooral de elektrische haard is met zijn steeds realistischer vlammen spel in opkomst.
- Ook de bio-ethanol haard, de haard op gas dragen bij aan een betere luchtkwaliteit in de buurten.

Dus geen stooktips*, en in het verlengde daarvan stookcursussen:

- Die gaan er ten onrechte vanuit dat 'verantwoord' stoken' mogelijk is. Dat is 'fake news'. De focus moet liggen op gezond en verantwoord ademen.
- Gezondheid is steeds vaker breed gedefinieerd, zoals in het recente regeerakkoord: ook een gezonde leefomgeving wordt daaronder inbegrepen. Houtrook is hiermee onverenigbaar.
- Stookcursussen blijken vooral de economische belangen van een bedreigde branche te dienen. Dat is niet de taak van een gemeente, het zorg dragen voor de volksgezondheid is dat wel.

- **2. Geen moties of maatregelen met 'schijnoplossingen' als filters of subsidies op Ecodesignkachels**

Schijnoplossingen kosten de stokers geld en verergeren en verlengen de discussies tussen stokers en buurtgenoten. Subsidies aan stokers bevorderen de ongelijkheid tussen burgers: er zijn nooit subsidies voor buurtgenoten die moeten investeren in luchtreinigers, aanpassingen aan huis, extra zorgkosten, juridische bijstand of verhuizingen. Het was toch altijd de vervuiler betaalt?

Nog belangrijker: schijnoplossingen verlengen de houtrookproblematiek met jaren. Een geplaatste kachel gaat gemiddeld 15 jaar mee.

Filters

Filters werken niet optimaal, gaan tijdens het gebruik in effectiviteit nog verder achteruit en moeten op tijd worden vervangen. Wie controleert dat? De stoker denkt 'goed' bezig te zijn en gaat vaak meer stoken: het reboundeffect.

Ecodesign :

De Ecodesign is voor de kachelbranche een interessante vervangingsmarkt. Zelfs op papier is deze kachel al veel te vervuilend voor ons lijf. Bij houtkachels is net als bij diesels de kloof tussen labwaarden en praktijkwaarden groot. Op dit moment is er sprake van een hele grote affaire in de VS en Canada met gesubsidieerde EPA-gecertificeerde houtkachels die veel vervuilerder zijn dan toegestaan. Vervangingsprogramma 's van houtkachels voor modernere versies werken in de praktijk niet. Wat wél blijkt te werken is het vervangen van houtkachels voor elektrische haarden. In Launceton (Tasmanië) zien medici jaren later nog steeds de positieve effecten ervan.

Subsidie rookkanalen verwijderen/geen rookkanalen in nieuwbouw:

In principe een goede maatregel maar in de praktijk blijken daar haken en ogen aan te zitten. Het is niet altijd juridisch goed geregeld in bijvoorbeeld koopcontracten in (nieuwbouw)wijken, waardoor in de loop van de tijd weer kachelpijpen op de daken verschijnen of simpelweg een muur wordt opengebroken voor rookafvoer. Als daar niet streng op gehandhaafd wordt, werkt het aanstekelijk om toch te gaan stoken.

Huurwoningen

Corporaties die woningen verhuren, hebben een verschillend beleid in het wel/niet toestaan van houtkachels. Een gemeente kan met die organisaties in gesprek gaan om in het huurcontract houtstook uit te sluiten.

- **3. Het gebruik van de APV voor het direct beperken van houtstook**
 - Het verplichtend verklaren van de Stookwijzer en het Stookalert. In Amersfoort stellen GL en het CDA voor, op basis van hun ervaringen met een meldpunt, om al bij code oranje een stookverbod in te stellen.
 - Geen houtstook als hoofdverwarming en stooktijden vastleggen. (Vergelijk geluidsoverlast)
 - Neem woonoverlast door houtstook op in de APV:
<https://vng.nl/nieuws/wet-aanpak-woonoverlast-vng-maakt-modelbepaling-apv>. In de verordening kan worden opgenomen dat de burgemeester de bevoegdheid heeft aan burgers die overlast geven een gedragsaanwijzing te geven.
- **4. Burgers betrekken bij de luchtkwaliteit door fijnstofmeters te subsidiëren cq te faciliteren.** Fijnstofmeters zijn relatief goedkoop en het RIVM heeft daarvoor een speciaal project Samen meten. Ook de Stichting HoutrookVrij geeft adviezen hoe burgers kunnen meten: mail naar meten@houtrookvrij.nl. Leden van Stop Houtrook Nu hebben ervaring met het opzetten van luchtmeetnetten in Barneveld en Woudenberg. Een lokaal netwerk van fijnstofsensoren is ook heel educatief voor scholen.

- **5. De gemeente geeft het goede voorbeeld en organiseert geen bijeenkomsten waarbij houtstook plaatsvindt.** Voorbeeld: vuurkorven bij installatie nieuwe burgemeester.